

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət məsələliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

18 aprel
2024-cü il,
cümə axşamı
№ 066 (6652)
Qiyməti
60 qəpik

**23 Aprelə
gedən yol
5 gün qalırıdı...**

Bax sah. 2

**Beynəlxalq əməkdaşlıqla daxili
inkışaf xətti vəhdət təşkil edir**

Bax sah. 2

Azərbaycanın su təhlükəsizliyi möhkəmləndirilir

Bax sah. 2

Rusiya sülhməramlıları
Azərbaycan ərazisini tərk edir

Bax sah. 3

**Mərkəzi Asiya ilə
əlaqələri genişləndirmək
fürün...**

Mühüm geosiyasi coğrafiyada yerləşən Azərbaycan Avropa ilə Asiya arasında körpü rolunu oynayır. Tarixən Azərbaycanın ərazisindən müxtəlif istiqamətlərə işlək karvan yolları olub və bu yollarla yüksək daşımab, insanlar seyahətlərə çıxıblar. Lakin bu gün respublikamızın Avrasiyada öncəmi yarın olverişli təbii-coğrafi mövqeyi yerləsməsi ilə məhdudlaşdırılmışdır. Müstəqillik dövründə Azərbaycanın yaratmağa nail olduğu müasir yol-nəqliyyat infrastrukturunun əməkdaşlığı Qərbdən Qərbi arası transitz daşımaları üçün öncəmi əhəmiyyətli dərəcədə artırıb. Hazırda ölkəmiz Avrasiyada çox mühüm nəqliyyat-logistika habı qismində çıxış edir. Eyni vaxtda iki beynəlxalq marşrutun - Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub döhləzlərinin Azərbaycanın ərazisindən keçməsi ölkəmizə böyük üstünlükler qazandırır. Respublikamız hər iki döhləzin funksionallığının artırmasına, tərfədlərlərlə realiyətin uzlaşdırılmasına və tariflərin optimallaşdırılmasına, hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsinə güclü siyasi irade göstərir. Təhlükəsizlik mühiti, uzunmüddətli sabitlik, rahat infrastruktur, döhləzlərin bir-birinə integrasiya edilməsi, quru və su yolları ilə daşımaların...

Bax sah. 5

**Rediküllərin
mitinq
eyforiyası**

Bax sah. 5

**Paris Bakıdan
küsüb?**

Azərbaycanın yerləşdiyi bölgədə yeni siyasi-hərbi siuasiya formalasdırması, ərazi bütövlüyüni və suverenliyini bərpə etməsi Fransanı narahat etməkdədir. Bu fakt rosmi Parisin önonəvi erməni-porost siyasetinin son dövrlərdə daha fərqli aspektlərində özünü göstərməkdədir. Parisin Azərbaycana qarşı forqlı təşkilat və ya dövlətlər üzərindən oynamaya çalışdığı bütün siyasi oyunları, hətta lokal antiterror tədbirlərindən sonra daha da intensivləşdirilmiş siyasi "gedişləri" birmənali şəkildə "tez-yiq" xarakteri daşımaqdadır. Azərbaycanın ələ etdiyi müəüm qoləbələr, Ermenistanın möğləbiyyəti, suverenliyimizin bərpası və qondarma xuntanın loğvi...

Bax sah. 4

Bax sah. 4

**YAP Sədrinin müavini ilə Kubanın
Azərbaycandakı səfiri arasında görüş keçirilib**

Viktor Orbandan çağırış

Sıralarda 27 dövləti birləşdirən Avropa İttifaqı (Aİ) sədrliyin deyişməsi orofasındadır. Quruma sədrlilik rotasiya qaydasında deyişir. Belə ki, Avropa İttifaqına yarımillilik sədrlilik hüquq rotasiya ilə növbəti üzv dövlətlərə verilir. Hazırda kuruma sədrliliyi Belçika höyata keçirir. Cari ilin iyün ayında bu ölkə sədrliliyi Macaristana tohvıl veracək. Ancaq belə görünür ki, Avropa İttifaqında növbəti sədrlilik əvəzlenənəsi yalnız hüquqi osasda baş verməyecək. Bütövlükde qurum daxilində yaşıyan nəzəriləşmələr, artan ziddiyyətlər yeni islahatların aparılması zorurotlu çevirib.

Macaristanın Baş naziri Viktor Orban hesab edir ki, Avropa İttifaqının hazırkı rəhbərliyi istefaya getməlidir. "Biz 'yaşıl keçid', davamlı inkişaf siyaseti, məqrasiyyət, hərbi və sanksiyalar siyaseti kimi öz secdiyi bir neçə böyük layihəsi olan Aİ rəhbərliyinə sahiblik və bunların hamisi uğursuzluğa düşür olub. Avropa İttifaqının hazırkı rəhbərliyi getməlidir və bize yeni liderlər lazımdır", - deyə Orban mətbuat konfransı zamanı bildirib və onun çıxışının videosu X sosial şəbəkəsindəki sohifəsində yerləşdirilib. Baş nazir Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula Fon der Lyayenin...

Bax sah. 7

**Professor Lemkinin
adından sui-istifadə
edilməməlidir**

Azərbaycanın öz ərazi bütövlüğünü və suverenliyini bərpə etməsi Ermenistana havadarlıq edən beynəlxalq dairələri ciddi narahat edir. Həmin dairələr beynəlxalq müstəvidən ölkəmizin imicino zərbə vurmaq üçün böhtən kampaniyasını davam etdirirlər. Ermenilərə lobbiçilik edən təşkilatlardan biri də ABŞ-də fəaliyyət göstəren Soyqırımlı Önlənməsi üzrə Lemkin Institutudur. Lemkin İnstitutu 2021-ci ildə ABŞ-nın Pensilvaniya ştatında qeyri-hökumət təşkilatı kimi qeydiyyatdan keçib və erməni diasporu ilə six əlaqələrə malikdir. İnstitutun həmtəsisçiləri Kin Stat Kolleci və Stokton Universitetinin professoru Eliza fon Coden-Forci və beynəlxalq hüquq professoru və Indiana Universitetinin mozunu İrin Viktoriya Massimondur. Qurumun missiyası guya soyqırımların qarşısının alınmasının zoruriliyi ilə bağlı global konsensus yaratmadır. Lakin təşkilat elan etdiyi missiyaya zidd olaraq soyqırımına məruz qalan...

Bax sah. 4

**Valyuta Fondu
nikbin proqnozu...**

Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF) Azərbaycanın iqtisadi artımla bağlı proqnoz göstərəcələrindən dəyişikliklər edib. Təşkilatın "World Economic Outlook" adlı aprel hesabatda qeyd edilir ki, Azərbaycanın makroqırsası göstəricilər əvvəlki ilə nisbətdən daha da yaxşılaşacaq. Belə ki, Fondu ilin əvvəlindəki proqnozundan Azərbaycanda 2024-cü il üzrə iqtisadi artım 2,5 faiz proqnozlaşdırıldı. Hələ, yeni proqnoz səsnarısında ümumi daxili məhsətsiz (ÜDM) artımı üzrə proqnoz 2,8 seviyəsinə yüksəldildi. 2025-ci ildə isə iqtisadi artımın 2,3 faiz təşkil edəcəyi ehtimal olunur.

**Valyuta Fondu Azərbaycanda iqtisadi artımı
niyə yüksəldib?**

Əvvələ, bəzi beynəlxalq maliyyə institutları 2024-cü ildə qlobal geosiyasi proseslərin, Rusiya-Ukrayna mührəbəsi, Yaxın Şərqi dəvam edən gərginliyin fonunda beynəlxalq enerji bazarlarında enerji daşıcılarının qiymət sabitliyinin pozulacağı, xüsusilə də neftin qiymətində enişlərin baş verəcəyinə, neftin orta bazar qiymətinin 70 dollar olacaqına dair gözlənilərle çıxış edərək bunun neft ixrac edən ölkələrin iqtisadiyyatını təsirlidərəcəyini irəli sürürdülər. Bu xüsusda da Azərbaycanın neft-qaz satışlarından gəlirlərinin azalması müqəbilində iqtisadi artım tempinin 2 faizdən çox olmayacağı ehtimal olunurdu. 2024-cü ilin...

Bax sah. 5

**"5 aprel" razılaşmasının
yeni məqamları üzərində**

Bax sah. 6

Ölkəmiz vacib dialog platformasına sədrlik edəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 17-də Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin Baş katibi Kayrat Saribayı qəbul edib.

AZERTAC xəbər verir ki, Kayrat Saribay Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirədo sədrliyin ölkəmizə keçməsi münasibətilə təbriklerini çatdıraraq, çoxtərəfli diplomatiyada fəal rol oynayan Azərbaycanın bu sahədə zengin təcrübəsinin olduğunu vurğuladı. O, bu xüsusda ölkəmizin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi seçilməsini və fəaliyyətin, Qoşulmama Hərəkatında uğurlu sədrliyini, həmcinin digər beynəlxalq təşkilatlar çörçivəsində fəal rolu qeyd etdi.

COP29-un Azərbaycanda keç-

rilməsi münasibətilə de təbriklərini çatdıraraq Kayrat Saribayın beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycanın çoxtərəfli diplomatiya sahəsində roluna hörmətinin və ehtiramının təzahürü kimi qiymətləndirdi. O, ölkəmizin regionda böyük məqsədli kommunikasiya layihələrinin həyat keçirilməsindəki mühüm rolunu da xüsusi vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı təbriklərə görə təşəkkürünü bildirdi. Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin Asiyada etimad quruculuğu tədbirlərinin həyat keçirilməsindən vacib dialog platforması olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyini xatırladı və sədrlik çərçivəsində ol-

Prezident İlham Əliyev Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin Baş katibini qəbul edib

də edilmiş təcrübənin bu təşkilatla sədrliyin həyata keçirilməsi baxımdan faydalı olduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədr kimi COVID-19 pandemiyası dövründə üzv ölkələr arasında həmşəriliyin gücləndirilməsi və Qoşulmama Hərəkatının təsisatlanması baxımdan atdıqları addımlara toxundu, bu xüsusda Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsəsinin, Gəncələr Təşkilatının və Qadınlar Platformasının yardımılmasından istiqamətindən təşəbbüsüleri vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin sədrliyin Azərbaycana keçməsi prosesində bütün üzv ölkələrə, o cümlədən

Qazaxıstan tərəfinə təşəkkürünü bildirdi.

Söhbət zamanı bu təşkilatın Asiya qitəsində səhih, təhlükəsizliyin gücləndirilməsinə və etimad quruculuğu prosesinə töhfə verməsi baxımdan böyük potensialı malik olduğu qeyd edildi, Azərbaycanın üzv dövlətlərlə birgə çalışaraq Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin dəha da təsisatlanması və sahəvi eməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinə öz töhfəsini vermək əzminde olduğu vurğulandı.

Görüşdə COP29 çərçivəsində də bu təşkilatın müxtəlif tədbirlərinin keçirilməsi, eyni zamanda, yaşıl nəqliyyat konsepsiyası və digər sahəvi əməkdaşlıq məsələlərinə baxımlı ilə bağlı müzakirələr aparıldı.

Azərbaycanın su təhlükəsizliyi möhkəmləndirilir

Uğurlu inkişaf modelinə malik olan müstəqil Azərbaycan dövləti özünün məqsədönlü davamlı siyasetini yaranan yeni çağırışlara və ölkənin strateji məqsədlərinə uyğun qurur. Bu günlərdə Prezident İlham Əliyev respublikamızın su təhlükəsizliyinin daha etibarlı şəkildə təmin edilməsini hədəfləyən iki mühüm sənəd imzalayıb. Bunlar Qarabağ və Şirvan suvarma kanallarının yenidən qurulması haqqında sərəncamlardır. Aprelin 16-də isə dövlətimizin başçısı Hacıqabul rayonunda yenidən qurulacaq Şirvan suvarma kanalının tamolun qoyub və çıxış edib. Bütün bunlar bir dəha təsdiqləyir ki,

Azərbaycan su təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsini özünün milli təhlükəsizliyinin mühüm bir istiqaməti kimi müəyyənləşdirib və buna nail olmaqdan ötrü konkret addımlar atır.

Dünyanın kədərli mənzərəsi

Yeni minillikdə etibarlı su təchizatının hər bir ölkə üçün strateji əhəmiyyət daşıyan məsələ soviyyəsində yüksəldiyi, hətta dövlətlərə münasibətlər təsir göstərə bilən faktorlar sırasında yer aldıqı artıq heç kəsde şübhə doğurmur. Mütexxisilər yeni minillikdə su ehtiyatlarının geostrategi əhəmiyyətine diqqət çəkərək bildirirlər ki, XXI əsrədə su neftin ötməsində yerini tutub. Elə son dövrlərde Yaxın Şəhərdə, MDB məkanında və digər regionlarda bas verən geosiyasi kataklizmlərin həm də bu və ya digər su mənbələrinə nəzarəti elə keçirmək iddialırmışdan qaynaqlığındıq deyilənlər bir dəha təsdiqləyir. Belə ki, getdikcə daha çox sayıda dövlət malik olduğu su ehtiyatlarından başqa ölkələrə qarşı təzyiq, iqtisadi-siyasi riçəq vəsiti kimi istifadə etməyə üstünlük verir.

Bir sözə, müasir dövrdə su mənbələrinin çatışmazlığı dünyani təhdid edən global problemlərdən birinə dən qəribən təsir göstərə bilər. Yayılan məlumatlara görə, hazırda dünyada təxminən 1,5 milyard nəfər içməli su çatışmazlığınından azızyot çokur. BMT-nin yaydığı hesabat hayocaq təbili qalmaga osas verir. Qurumun hazırladığı hesabatlardan birində göstərilir ki, öten əsirin 50-ci illərində əhəmiyyət 50 milyon-

Respublikamız da məhdud su ehtiyatlarına malik olan ölkələr sırasında yer alır. Ölkə orazisində su ehtiyatları məhdud olmaqla qeyri-bərabər planlaşdırılır. Hazırda respublikamızın yerüstü su ehtiyatları 27 kubkilometr təşkil edir, qaraq illərdə isə bu ehtiyat 20-21 kubkilometr qədər azalır. Yerüstü su ehtiyatlarının mənbələrini çaylar, göllər, su anbarları və buzlaqlar təşkil edir. Ölkəmizin şirin su ehtiyatlarının 70-72 faizi ölkə hündüdülərindən konarda formalasır. Azərbaycanı qidalandırırsın əsas su mənbələrinin respublikanın hündüdülərindən konarda formalasması məsələye dəhəssən yanaşmaz teləb edir. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev etibarlı su təchizatına nail olunmasına müstəqil Azərbaycanın strateji hədəflərindən biri kimi müəyyənləşdirilir.

Müstəqil Azərbaycan son 20 ilə geniş iqtisadi və maliyyə imkanlarından bəhrənlənmək reallaşdırıldığı iri həcmli layihələr hesabına özünən su təhlükəsizliyini böyük dərəcədə həll etməyə nail olub. Bəhs olunan dövrdə respublikamızda 4 iştirakçıdan əsaslı bir qəbul qurulmuşdur.

Cəlilabadda 2010-cu il 29 aprel tarixində Prezident İlham Əliyevi istirak ilə istifadəyə verilen Göytəpə su anbarı müstəqil illərindən respublikamızda yaradılan ilk hidrotekniki qurğularlardandır. 2005-ci ilə Prezident İlham Əliyevin göstərişinə əsasən bu su anbarının tikintisinin davam etdirilməsinə başlanıb və dövlətimizin başçısının tapşırılmışına uyğun olaraq layihə dəha tək millesdirilir. Göytəpə su anbarında bəndin hündürlüyü 17,5 metrdir. Bəndin üstdən uzunluğu 550 metr, su anbarının ümumi həcmi 3,7 milyon kubmetrdir. Anbarın istifadəyə verilməsi Cəlilabadda kondisiyondan istifadəyənən təsdiqləndirib, uzun müddət suvarma sistemindən korluq çəkən orazilerin su ilə temin edilməsi imkan yaradıb.

2013-cü ilədə Prezident İlham Əliyevin istirak ilə istifadəyə verilen Taxtakörpü su anbarı, Taxtakörpü Su Elektrik Stansiyası, Vəlvəlçay-Taxtakörpü və Taxtakörpü-Ceyranbatan kanallarının inşası layihələrinin texniki parametrləri kifayət qədər genişdir. Cəmi bir

Su təhlükəsizliyinin ölkəmiz üçün strateji önəmi

neçə il ərzində Vəlvəlçaydan Ceyranbatan gölüne qədər uzanan və mürekkeb reliyef ilə seçilən ərazidə böyük həcmində işlər reallaşdırılır. Bu layihələrin unikallığı həm də ondadır ki, Samur çayından götürülen su öz axarı ilə Vəlvəlçay-Taxtakörpü kanalı ilə Taxtakörpü su anbarına ötürülür. Kanal üzərində 57 mühüməllə hidrotekniki qurğu qurşadırılır. Taxtakörpü su anbarının sahəsi 8,71 kvadratkilometrdir. Qurğunun ümumi su tutumu 270 milyon kubmetr, faydalı su həcmi isə 238,4 milyon kubmetrdir.

2014-cü ilin noyabrında istifadəyə verilen Şəmkirçay su anbarı layihəsinin yerinə yetirilməsinə 700 milyon manatdan çox dövlət vəsaiti yönəldilib. Şəmkirçay su anbarının ümumi su tutumu 164,5 milyon kubmetr, faydalı həcmi isə 156,3 milyon kubmetrdir. Anbarın bəndinin nüvə hissəsindən hündürlüyü 196 metrdir. Layihəyə əsasən, orta illik su ehtiyatı 265,2 milyon kubmetr olan Şəmkirçay çayının sularını su anbarnda nizamlamaqla ilə 207,9 milyon kubmetr sudan istifadə etmək imkanı yaranıb. Layihəyə uyğun olaraq su anbarında noquldıcı, qızıl su tutumlu və tozlaşdırıcı enerji tətbiqi. Layihəyə əsasən, orta illik su ehtiyatı 265,2 milyon kubmetr olan Şəmkirçay çayının sularını su anbarında nizamlamaqla ilə 207,9 milyon kubmetr sudan istifadə etmək imkanı yaranıb. Layihəyə uyğun olaraq su anbarında noquldıcı, qızıl su tutumlu və tozlaşdırıcı enerji tətbiqi. Layihəyə əsasən, orta illik su ehtiyatı 265,2 milyon kubmetr olan Nov-kanalın suyu ilə əsaslı olunub. Layihənin icrası zamanı Tovuzçay çayı üzərində 8 aşırılıq avtomobil köprüsü təkili, bəndə və etraf kəndlərə gedən, ümumi uzunluğu 6800 metr olan avtomobil yolu yenidən qurulub. Uzunluğu 86 metrən çox olan Axıncayaçay çayı üzərində köprüün tikintisi da başa çatdırılıb.

Bütövlükde, son 20 ilə ölkənin su təhlükəsizliyini möhkəmləndirməsi məqsədi reallaşdırılan layihələrin statistikası çox zəngindir. Bəhəs olunan dövrə orazisində iki su anbarları ilə yanşı, ayrı-ayrı ünvanlarda suvarma kanalları çöküllü, kollektor-drenaj şəbəkələrinin tikintisi həyata keçirilib, regionlarda çoxlu sayıda subərtəzian quşuları istifadəyə verilib. Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin inşası, Samur-Abşeron suvar-

biliyəti saniyədə 125 kubmetr olan dəmir-beton borulu qülləli subaraxıcı, saniyədə 6 kubmetr suvarma suyunun verilməsi üçün uzunluğu 468,8 metr olan nov-kanalın inşa olunub. Layihənin icrası zamanı Tovuzçay çayı üzərində 8 aşırılıq avtomobil köprüsü təkili, bəndə və etraf kəndlərə gedən, ümumi uzunluğu 6800 metr olan avtomobil yolu yenidən qurulub. Uzunluğu 86 metrən çox olan Axıncayaçay çayı üzərində köprüün tikintisi da başa çatdırılıb.

Bütövlükde, son 20 ilə ölkənin su təhlükəsizliyini möhkəmləndirməsi məqsədi reallaşdırılan layihələrin statistikası çox zəngindir. Bəhəs olunan dövrə orazisində iki su anbarının genisləndirilməsinə, həm də əhəalinin keyfiyyəti su təminatına öz müsbət təsirini göstərir. Eyni zamanda, Vətən mühərabəsindən işğaldan azad olunmuş orazilərindəki su ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi məqsədi zəruri layihələr həyata keçirilir. Bəhəs olunan orazilər Azərbaycanın su ehtiyatları ilə zəngin olan regionudur. Qazanlı şanlı Qəlebə sayəsində işğaldan azad olunmuş orazilərdə 2 milyard kubmetrən artıq su ehtiyatından daha səmərəli istifadə etmək imkanı yaranıb.

Yenidən qurulacaq Şirvan və Qarabağ su kanalları

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlar əsasında yenidən qurulacaq Şirvan və Qarabağ su kanalları ölkəmizin su təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsində mühüm rol oynayacaq. Ölkənin ikinci ən böyük kanalı olan torpaq məcralı Yuxarı Şirvan suvarma kanalı Şirvan düzündə yerləşən 8 rayonun 112 min hektardan artıq əkin sahəsinə suvarma suyu ilə və yaşayış məntəqələrinin mösət suyu ilə tomin edir. Fasiləsiz istismar olunduğu 65 ilənən çox müdəttər ərzində süzügedən kanalın cari və əsası tominin artırılması su təkərindən artıb. Bununla əlaqədar kanalın yenidən qurulması üçün texniki-iqtisadi əsaslandırma və layihə-smətə sənədləri hazırlanıb. Dövlət başçısının imzaladığı sərəncamı əsasən, Yuxarı Şirvan suvarma kanalının yenidən qurulması və Şirvan suvarma kanalı adlandırılması qərara alınıb. Sərəncamda vurgulanır ki, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şöhrəsələrə, Arxitektura Komitəsi, Yevlax Şəhər İcra Hakimiyyəti, Ağdaş, Göyçay, İsləmli, Kürdəmir, Ağsu, Şamaxı və Hacıqabul rayon icra həmşəriliyətləri, həmçinin digər aidiyəti dövlət orqanları (qurumları) Şirvan suvarma kanalının yenidən qurulmasından ərolu golen məsələlərinə həlli ilə bağlı zəruri tədbirlər görsənlər.

Ölkəmizin ən böyük magistral suvarma kanalı olan Yuxarı Qarabağ kanalı Qarabağ zonası və ona yaxın orazilərdə yerləşən 9 rayonun 115 min hektardək əkin sahəsinə suvarma suyu ilə və yaşayış məntəqələrinin mösət suyu ilə tomin edir. habelə Araz çayı üzərindəki Bəhrəmtəpə hidroqoşağına əlavə su ötürməklə müvafiq əkin sahələrinin su tominatına dəstək verir.

Son dövr global iqlim dəyişmələrinin təsirinin artlığı sərajdır. Sərajdır məhdud su ehtiyatlarına malik ölkəmizdə su təminatının mühiüm həlqələrindən olan Yuxarı Qarabağ suvarma kanalında yüksək su itkiliyin qarşısında alınması, suvarma suyu ilə tominatda yaranan çatışmazlıqların aradan qaldırılması, həmçinin torpaqların meliorativ və etraf orazilərin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün süzügedən kanalın yenidən qurulması telesh olunur. Sərəncamla Yuxarı Qarabağ suvarma kanalının yenidən qurulması və onun Qarabağ suvarma kanalının adlandırılmasından qərara alınıb. Sənəddə yenidən qurma işlərinin aparılması üçün ayrı-ayrı qurumlara koordinasiyalı fealiyyət həyata keçirilmək və zəruri tədbirlər görülmək tapşırılır.

Mübariz, FEYİZLİ

sadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Azərbaycanın 8 aşırılıq avtomobil köprüsü təkili, bəndə və etraf kəndlərə gedən, ümumi uzunluğu 6800 metr olan avtomobil yolu yenidən qurulub. Uzunluğu 86 metrən çox olan Axıncayaçay çayı üzərində köprüün tikintisi da başa çatdırılıb.

“Azərbaycan milləti qoruyaq sərvəti!”, “Azərbaycan oyaqdır, sərvətinə dayaqdır!”, “Azərbaycan vahiddir, sərvətinə sahibdir!”, “Ekocinayotə son!” kimi şüərlər səsləndirilərlər. Gənc fo

Beynəlxalq əməkdaşlıqla daxili inkişaf xətti vəhdət təşkil edir

Yeni geostrateji çağınşalar şəraitində milli dövlətlərin regional və qlobal müstəvidik yeri və rolu həyata keçirilən xarici siyasetin, ümumi regional inkişafaya qazandırığı yeni keyfiyyətlərin

və bölgəsəl təhlükəsizlikdə tutduğu mövqənin çökisi ilə mütənəsiblik teşkil edir. Xüsusi praqmatik və strateji, eyni zamanda davamlı və nəticəyə hədəfənləmiş siyaset kursu milli maraqları

özündə ehtiva etməkə yanaşı, regional məstəvi də yeni situasiyaların formalşamasını, yeni iqtisadi nizamın dəha da güclənməsini və davamlı perspektivlərin yaranmasını da şərtləndirir. Bu kimi

nailiyətlər isə nəticə etibarı ilə ölkənin regional sabitləşdiriciliyi faktora çevirir - eyni zamanda, regionun ümumi inkişaf tempinin də artmasına zəmin yaradır. Başqa sözə, müstəqil siyaset həyata

keçirən, güclü siyasi iradeyə malik dövlətlərin sabitliyə əsaslanan inkişaf trajectoriyası bütövlükde yerləşdiyi bölgənin iqtisadi cəlbəciliyini da diqqət mərkəzinə salır. Bu kontekstdə Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycanın təcrübəsi pozitiv nümunə kimi çıxış edir.

Üğurun sıri...

2020-ci ildə özünün ərazi bütövlüyünü, 2023-cü ildə isə suverenliyini təmin edən Azərbaycanın səfəralarda nümunəvi ölkə kimi yer almışdır:

- İqtisadi yüksəkliyi hədəfleyən ölkəmiz 30 ilə yaxın işgaldən əziziyət çəkə də, yeni inkişaf konsepsiyası formalasdır;

- Özünən hərbi gücünü inkişaf etdirməklə regional mərkəzə çevirməyi bacardı;

- İqtisadi imkanlarını ölkəsinin rifahına transformasiya etdi;

- Ermenilər tərəfindən dağıdılmış böyük bir orazının yenidən qurulması, müasir standartlara uyğun şəkildə formalasdırılmış, yeni infrastrukturun yaradılması, on min-

lərlə insanın öz yurd-yuvalarına qaytarılması istiqamətində real addımlar atması, minacların təmizlənməsi və təhlükəsizliyin təmin edilməsi kimi işləri qurdı.

Bu siyahını artırmaq da olar. İstər beynəlxalq müstəvi, istərsə də daxili arenada nail olduğumuz nailiyətlər sadaladıqca bitməz. Bu uğurun olda ediləsinən isə real açıqlaması isə dövlətin gücү, xalqın həkimiyətinə verdiyi dəstəkdir. Aprelin 16-da Prezident İlham Əliyev Hacıqabul rayonunda Şirvan suvarmaların təməlcəyinə məramısimindəki çıxışında bildirdi ki, Azərbaycan dövləti güclü dövlətdir, öz gücünə, öz imkanlarına arxalanan dövlətdir.

Örnək inkişaf modeli...

Vurğulandığı kimi, Azərbaycanın nüümə göstərilən inkişaf xətti bütün anlamdaşıdır - daxili resurslardan, imkanlardan somƏrəli şəkilde istifadə edildiyi kimi, xariçən siyasetimiz de yüksək tərəfdəslərə hədflənib. Yeni dövrde regional güc mərkəzi kimi eixə edən respublikamız həm ikitorofli münasibətlər, həm də beynəlxalq təşkilatlar çerçivəsində somƏrəli və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq mühiti formalasdırıb. Azərbaycanın yaxın tərəfdəş qismində

qəbul edilməsinin ən real səbəbi isə ölkəmizin apardığı siyaset ilə bağlıdır. Azərbaycanın istənilən rəqəbatə, geosiyasi mübarizəde yer almır, eksinə sülh, birgə əməkdaşlığı, inkişafa yönəlik platformalar yaradır. Bunun neticəsidir ki, Azərbaycan regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün dayaq nöqtəsi, on perspektivli tərəfdəş hesab edilir. Büttövlükde, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə heyata keçirilən siyasetin qanunاعyanı nəticəsi kimi, Azərbaycan dünyada böyük etimad qazanan ölkə - etibarlı tərəfdəş və nüfuzlu dövlət kimi tənənədir.

Ölkəmiz ilə yaxın münasibəti olan döv-

tələr ölkəmizin inkişaf modelini hər zaman örənək sayırlar. Məsələn, Azərbaycanın yanım tərəfdəşlərindən olan Serbiya hər zaman ölkəmizdən eləqələr yüksək dəyər verir. Təsədüfü deyil ki, aprelin 16-da Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandr Vuçic Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib və son dövrlerdə Serbiyanın məruz qaldığı təzyiqlər haqqında məlumat verərək dost Azərbaycan xalqının destəyini xahiş edib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Serbiyanın qarsılıqlı surətdə həmişə bir-birlərinin ərazi bütövlüyü və suverenliyinən dəstəkləndiklərini bildirirək bundan sonra da bu mövqənin davam etdiriləcəyini vurgulayıb. Bu xüsusda, iki ölkənin beynəlxalq təşkilatlar çerçivəsində uğurlu əməkdaşlığı qeyd olunub.

daşlıq üzrə Hökumətlərəsi Komissiya da fealiyyət göstərir.

Bunun yanaşı, enerji sektorunda müümət tərəfdəşlərimiz mövcuddur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandr Vuçicinə dəton ilə ötenin dekabrın 10-da böyük işgüzar soñor olub. Soñor zəngin gündəliyi ilə yadda qalb. Belə ki, soñor çerçivəsində dövlətimizin başçısı Serbiyanın, Bolqarıstanın dövlət başçıları ilə görüşlərə və digər tədbirlər qatılıb. Bu görüşlərə və tədbirlərdə Azərbaycanın Avropa İttifaqı (Aİ) məkanında artan önmə niyəzər çatdırılıb və ölkəmizin etibarlı tərəfdəş olduğunu xüsuslu vurgulanıb. Soñor çerçivəsində dövlətimizin başçısı həmçinin Serbiyanın Niş şəhərində Serbiya-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektörünün açılış mərasimini qatılıb.

Beynəlxalq nüfuz...

Kiçik, müasir infrastruktura malik, on əsası, təhlükəsizliyin təmin olunduğu sabit ölkə olmasının xüsusi yeri tutur. Comisi 30 illik müstəqil tarixinə malik olmasına baxma夸raq BMT TS-nin qeyri-daimi üzvü kimi uğurlu fealiyyəti, Ooşulmama Hərəkatının sərdi qismində global tohdidlərə qarşı mübarizənin təşkilatçısı olmasının yüksək dəyərə ləğədirilir. Noticə etibarılı, Azərbaycanın beynəlxalq dialoq və əməkdaşlıq məkanı kimi çıxış edir. Global təhlükəsizliyə verdiyimiz töhfələr isə günü-gündən artmaqdadır. Bütün neticəsidir ki, Avropanın tanınmış dövlətləri öz təhlükəsizlik konsepsiyasını məhz Azərbaycan modeli üzərində qurmaq çalı-

şırı...

P.İSMAYILOV

zalamb. Bu sonəllər arasında 2013-cü ildə imzalanmış Dostluq münasibətləri və strateji tərəfdəşlik haqqında Memorandum" u və onun əlavəsi olan "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdəşlik Şurasının Əsasnaməsi"ni imzalayıblar.

İki ölkə arasında siyasi dialoğun yüksək dinamizmə inkişaf etməsi, həmçinin indiyədək imzalanan sənədlər qarşılıqlı iqtisadi əlaqələrin dərinleşməsinə müsbət təsir göstərir. Strateji münasibətlərinin son illər də inkişaf etdiyi Serbiya ilə ticarət dövriyyəmiz son 4 ildə 2 dəfə yaxın artaraq 9.2 milyon dollarla yüksəlib. Azərbaycan ilə Serbiya arasında Ticarət və İqtisadi Əmək-

Göründüyü kimi, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki nüfuzu, qazandıq məvqe olunduqca mühüm detallarla xarakterizə olunmaqla yanaşı, həm də tərəfdəşləri tərəfinən etiraf edilir. Bütün xüsuslarda beynəlxalq hüquq osas götürür ölkəmiz qanunun allılıyinə göstərdiyi hörmət, sabitliyi və əməkdaşlığı prioritet kimi qəbul etməsi və özünən təbliğat rüçəqlərinə məhz bu komplexlər üzərində qurması, qarşılıqlı əlaqələrdə milli məraqları uzlaşdırması dəst ölkələrimiz üçün olduqca mühüm nüansdır. Azərbaycanın seçilməsinin əsasında dayanamillor surasında ölkəmizin iqtisadi in-

Azərbaycan-Serbiya münasibətləri...

Azərbaycanla Serbiya arasında diplomatik münasibətlər 1997-ci il avqustun 21-də qurulub. Ölkəmizlər arasında iqtisadi-ticari əlaqələrin genişləndirilməsi, kənd təsərrüfatı, enerji, investisiya və digər sahələrdə əməkdaşlıqlı məsələlər, eyni zamanda siyasi dialoq aktuallığı qoruyub. 2011-ci il iyulun 8-9-da Prezident İlham Əliyev Serbiya-ya rəsmi sefər edib. Soñor çerçivəsində dövlətimizin başçısı Belqrادın Taşmaydan parkında Azərbaycan xalqının əməkdaşlıqlı lideri Heydər Əliyevin abidəsinin, həmçinin Novi Sad şəhərində dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyliyin büstünün açılışlarında iştirak edib.

Son illerde Serbiya prezidentləri Azərbaycanla bir neçə dəfə soñor gəliblər. 2010-cu il mayın 11-13-də Prezident Boris Tadić, 2013-cü il fevralın 7-9-də isə Prezident Tomislav Nikolic ölkəmizi rəsmi soñorlarda olublar. Tomislav Nikolicin sefəri zamanı Bakıda görkəmli serbi alimi Nikola Tesla'nın abidəsinin açılışı olub. Bundan əlavə, 2015-ci ilin aprelindən o vaxt Baş nazirən Aleksandar Vuçic, həmin ilin iyulunda isə Prezident Tomislav Nikolic Bakıya soñor ediblər. Aleksandar Vuçicin Serbiya Respublikasının Prezidenti kimi Azərbaycanla bir neçə dəfə soñor edib. 2018-ci, 2022-ci illərdə Bakıda soñorən Serbiya Prezidenti hər zaman Azərbaycanla dostluğunu böyük dəyər verdiyini bildirib. İndiyədək iki ölkə arasında 5-dən artıq sonəd im-

Nardar BAYRAMLI

Prezident İlham Əliyevin milli məraqlarla əsaslanan praqmatik siyasi notisində Azərbaycanın dəvamlı olaraq uğurlar qazanır. Ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpası isə

1 il tez... Artıq proses başlayıb

"Neyi, necə, na vaxt etmək lazımdır, bunu man bilirəm" fikrinin təsdiqi

Əlbəttə ki, Ermənistanın işğalçılıq siyasetinə son qoyulmasında və Qarabağda erməni separatizminin kökündən kesilməsindən sonra, həmçinin əməkdaşlıqlı məsələlər, qazanıb. Ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpası isə

hərbi-siyasi resursları vasitəsilə nəticəsi olan Azərbaycan neyə qadır olduğunu bütün dünyaya göstərən. Ətən ilin sentyabrında Qarabağda keçirilən antiterrör tədbirlərə de Prezident İlham Əliyev qötüyətli siyasi tərəf, "Neyi, necə, na vaxt etmək lazımdır, bunu man bilirəm" fikrinin təsdiqidir. Bir sözlə, 2023-cü ilin antiterrör tədbirlərindən qazanılan qələbə dövlət başçısı tərəfindən bütün addımların zərər dəqiqiliyi ilə ölümlü-bübücməli, düşünlülmə və vəhidi plan kimi atılmasına nəticəsidir.

Məlumdur ki, 2023-ci ilde Vətən mühəribəsi 10 noyabrda imzalansıq, üçtərəfli Bayanatın başa çatı. Bu sonə Azərbaycan, Rusiya və Ermənistən liderləri imza atmışdır. Bayanatda eksiini tapan məqamlardan biri Qarabağ Rusiya sülhəmərlərinin yerləşdirilməsi

idid. Həc dər qüvvələrə sərşəməz birləşməsi, dər qüvvələrə sərşəməz birləşməsi.

44 günlük mühəribədə qələbə qazanaraq yeni gerçekliklər yaranan - Qafqazın geostratejii təxritərəfəsi, yenidən dizayn edən, BMT-nin müvafiq qətnamələrinin icrasına öz

10 noyabr üçtərəfli Bayanatının 3 və 4-cü bəndi...

Xatırladı ki, Rusiya sülhəmərlərinin özlərimizdə yerləşdirilməsi 10 noyabr üçtərəfli Bayanatının 3-cü və 4-cü bəndlərindən nozordə tutuldu. Bayanatda qeyd olunub: "...3. Qarabağda təxnitərəfli boyu Rusiya Federasiyasının 1960 sayı odlu silahlı hərbi qulluqçusundan, 90 hərbi zirehli texnika, 380 ədəd avtomobil və xüsusi texnikadan ibarət sülhəmərlərin kontingenti yerləşdirilir.

4. Rusiya Federasiyasının sülhəmərlərin kontingenti erməni silahlı qüvvələrinin çoxşarılışını paralel yerdə yerləşdirilir. Rusiya Federasiyasının sülhəmərlərin kontingentinin qalma müddəti 5 ildir və müddətin bitməsinə 6 ay qalmış hərbi müddənin tətbiqinə xitən verilməsi niyyətinə Tərəflərdən hər hansı biri bəyan etməsə, avtomatik olaraq növbəti 5 illik müddətlərə uzadılır".

Rusiya sülhəmərləri Azərbaycan ərazisini tərk edir

nailiyətlərimiz zirvəsinə təşkil edir. Ətən dövr ərzində Azərbaycanın beynəlxalq mövqeyi dəha də möhkəmlənib, həm regionda, həm də dünya miqyasında ikitərefli və çoxşaxlı münasibətlərin dərinləndirilməsi Azərbaycanın dəstələr və tərəfdəşlər

münasibətlərinin inkişafına mühüm töhfə verib, ölkəmizə yənəfələtən qazandıq məsələlərə neftərənətərəfli tərəfdəşlərə qarşı hörmətli tərəfdəşlər qatılıb. Bu görüşlərə və tədbirlərdə Azərbaycanın Avropa İttifaqı (Aİ) məkanında artan önmə niyəzər çatdırılıb və ölkəmizin etibarlı tərəfdəş olduğunu xüsuslu vurgulanıb. Soñor çerçivəsində dövlətimizin başçısı həmçinin Serbiyanın Niş şəhərində Serbiya-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektörünün açılış mərasimini qatılıb.

əhəmiyyətə malikdir. Xüsusilə də, yeni reallliqlərin dünyada qəbul etdirilməsi Azərbaycanın geostratejii iradəsinin və milli gücün nəticəsi kimi hem xüsusi nailiyət, həm də böyük üstünlükür.

Yerləşdirilmiş Rusiya Federasiyası sülhəmərlərinin özlərimizdən vaxtından əvvəl çıxarılmışdır. Hər iki ölkənin ali rəhbərliyi tərəfindən qərar qəbul edilib. Artıq proses başlamış, Azərbaycan və Rusiya Müdafiə nazirlikləri həmin qərarın icrası ilə bağlı müvafiq tədbirləri həyata keçirilərlər. Rusiya tərəfi de məsələni təsdiqləyib. Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov jurnalistlərin rus sülhəmərlərinin çıxarılması ilə bağlı səhifə "Bəli, bu doğrudur" cavabını verib.

Bu qərar Azərbaycanla Rusiya arasında normal münasibətlərin göstəricisidir

da, iki ölkə arasında imzalanmış müttəfiqlik haqqında bayannamədə d

**Məqalə "Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi"nin maliyyə
dəstəyi ilə
"İnsan hüquq və
azadlıqlarının müdafiəsi,
vətəndaşların hüquqi,
siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin
yüksəldilməsi, sosial və
siyasi fəaliyinin
artırılması" istiqaməti
üzrə hazırlanmışdır**

Yeganə BAYRAMOVA

Müasir dövünün on aktual problemlerinden biri insan hüquqlarıdır. Bu ideyanın tari-

Siyasi mədəniyyət hüquqi dövlətə yol açır!

Azərbaycan bu sahədə ciddi uğurlara imza atıb...

xı kökləri toxminən eramızdan əvvəl 6-5-ci əsrlərə gedib çıxır. İlk olaraq o dövrde Afina və Romada bəi ideyalar meydana gələnəyə başlayıb. Bu fikirlər həmin dövrlərdə insan hüquqları adlanmasa da, məhiyyət etibarılı indiki insan hüquqlarının ilk rüşeymləri sayla bilər. Müəyyən zaman keçidkən sonra, comiyət inkişaf etdiyəcək insanlar öz hüquqları uğrunda mübarizə aparmağa başlırlar. Məsələn, 1215-ci ildə Ingilterədə dünən tarixində insan hüquqlarına dair ilk sənəd olan "Böyük Azadlıqlar Xartiyası"nın (Maqna Carta) qəbul olunması da bu mübarizənin nəticəsidir ki, bu gün də öməniyyətinini itirməyib. Həmin sənədin ən böyük əhəmiyyəti ondan ibarət idi ki, dünən tarixində ilk dəfə olaraq, kral öz həkimiyyətini feodalların xeyrinə məhdudlaşdırıldı.

Məlum məsələdir ki, 20-ci əsin ortalarında kimi insan hüquqlarını bütün dünyaya ölkələri qəbul etmirdi. Bu yolda ilk addım BMT tərəfindən atıldı. Belə ki, 1948-ci ildə aprelin 10-da BMT-nin Baş Assambleyası Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannamasını qəbul etdi. Beyannamədə göstərilirdi ki, irinqəndən, dərisinin rengindən, cinsindən, dilindən, eqidəsindən, siyasi mənsubiyətindən, milli və sosial mənşeyindən, əmlak veziyətindən və digər hallardan asılı olmayaq, bəyannamədə göstərilən hüquqlar bütün insanlara aiddir.

Azərbaycanın 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyası insan haqları ilə bağlı bütün beynəlxalq sənədlərdə öz əksini tapan normaları özündə comiyyətləşdirir. Hüquqi dövlət və vətəndaş comiyyəti qurmağı özünən ən müümən vəzifələrindən biri edən Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası qəbul etməklə bəhədə mühüm addım atmış oldu. Konstitusiyanın həcmə an böyük ből-

məsi de məhz əsas hüquq, azadlıq və vəzifələrə həsr olunub.

Mövzunu "Yeni Azərbaycan" a dəyərləndirən hüquqşunas Nadir Məmmədov bildir ki, qanunun aliliyi qorunan hər dövlətdə özbaşınlıqlarla yol verilə biləm. Onun sözlerinə görə, hüquqi dövlət qurulduğunda ciddi uğurlar qazanmış Azərbaycan Respublikasında qanunun aliliyi hər şəxsiyyət təstidi: "Konstitusiyamızın 7-ci maddəsində göstərilir ki, Azərbaycan hüquqi dövlətindən Hüquqi dövlətində dövlət hakimiyyət orqanları yalnız öz səlahiyyətləri cərçivəsində faaliyyət göstərirler. Bu cərçivə isə qanunlardır".

Hüquqşunasın qənaatincə, qanuna riyat olunmasına nəzarət etmək üçün effektiv bir sistemləri da vəcib şərtlidir: "Bu funksiyani xüsusi olaraq yaradılmış müstəqil məhkəmələr yərən yeterlidir. Demokratik dövlətlərdə vətəndaşlar birbərə olaraq qanuna tabe olurlar. Qanunluq principi isə hələ demokratiya demək deyil. Cünki qanunluq yalnız o həyata keçiriləndə effektiv olur".

Hüquqşunasın sözlerinə görə, müasir dövrümüzə insan hüquqlarının teminatı səviyyəsi hər hansı ölkədə demokratik dəyərlərə necə məmələ olunmasından asılı olur: "Hələ 19-cu əsrə Kam deyirdi ki, insan

müyyəyen məqsədlərinə əldə edilməsi üçün vasitə olmalı deyil. Onun fikrincə, cəmiyyətə bas verən bütün deyişikliklərin və islahatların məqsədi insan olmalıdır. Yəni insan hüquqlarının temin olunması və insanların xoşbəxtliyi dövlətin və comiyətin başlıca məqsədi olmalıdır. BMT-nin Nizamnaməsində da bu ideya öz əksini tapıb.

Ümumiyyətə, insan hüquqları insanların hər hansı bir dövlətə mənsub olub-olmamışından asılı olmayıraq, bütün şəxslərə məxsusdur. Bu hüquqlar insanın məhz şüra, təfəkkür malik ali varlıq olmasından irəli gəlir".

N.Məmmədov qeyd edib ki, hüquq mədəniyyəti dövlətin əqləq principi kimi hüquqi dövlətin formallaşması üçün vacibdir: "Hüquqi dövlət rejimi insanların ali əqləq dəyərlərini təsdiq, ictimai heyətə onların müyyənediciliyini təmin etməklə bərabər, şəxsiyyət üzərində zülüm və zoraklığı inkar edir. Hüquqi dövlətin qurulması üçün comiyətə insanları bir-birinə və dövlət orqanlarına qarşılıqlı hörmət və inam olmalıdır. Mədeniyətin yüksək səviyyəsi comiyətin hüquqi inkişafına və hüquqi dövləti yola açır. Kütüvli və fərdi mədəniyyət inkişaf etməyən comiyətdə hüquqi islahatlar da mümkinləşdir. Belə cəmiyyətlər uğursuzluğa möhkəmədir".

"5 aprel" razılaşmasının yeni məqamları üzər çıxdı...

Aprelin 5-də Brüsselə baş tutan üçünlü göründə Ermenistan ilə ABŞ-Aİ cütlüyü arasında hərbi əməkdaşlığı və ya işbirliyinə yönəlik müzakirələrinin aparılacağı ilə bağlı fikirlər səsləndirilir, bununla bağlı məlumatların olması bildirilir. Hətta ABŞ-in dövlət katibi Antoni Blinken və Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula Fon der Lyayen-

nin Prezident İlham Əliyevə zəngi zamanı da dövlətimizin başçısi bununla bağlı öz fikirlərini bildirmişdi.

Düzdür, görüşdən sonra yayılan xəberlərdə konkret hərbi istiqaməti predmetler yer almış da, bezi nüanslardan aydın oldu ki, tərəflər arasında bəzi gizli səvdələşmələr de olub. Hətta Qərbin bir sıra nüfuzlu noşrərində

dərc olunan məqələlərdə bu nüansa diqqət yetirildi.

"Caliber.az" satı məsələ ilə yazı dərc edib. Bildirilir ki, Brüssel görüşündən iki gün əvvəl, yəni aprelin 3-də "Caliber.az"-in redaksiyasına diplomatik dairələrdəki mənbələrdən məlumat daxil olub. Məlumatı görə Nikol Paşinyan, Ursula Fon der Lyayen və Antoni

"Aysberq" in görünən hissəsi

Sayıt bildirir ki, paktda ABŞ-in İrəvan strateji müdafiə icməlinin aparılması və Ermenistan üçün yeni hərbi doktrininin hazırlanması üçün ekspert dəstəyi vermişini nəzərdə tutur. Göründüyü kimi, ABŞ-in məqsədi ilk növbədə Ermenistanla hərbi əməkdaşlığın əhəmiyyətini dercedən dərinləşdirilməsidir - burada Ermenistanın mili tohlükəsizliyinə vətəndaşlığının yeni variantda işlənməsi ilə yanaşı, Qərbin özünü maraqlı diqqəti celb edir. ABŞ-in simasında Ermenistanın "Qərbi tərəfdəsləri" özünün reigiona təsir imkanlarını araşdırmaq və佐if nöqtələrin müyyənələşdirmək isteyirlər. Başqa sözə, bu pakt yeni reallıqlarda Ermenistanın tohlükəsizliyindən Qərbin maraqlarına yer ayırmadıdır. Bu da Qərbin Cənubi Qafqazda sabitliyə təsir edən proseslərdə feal iştirak etmək istəyini təsdiqləyir. Deməli, göründə aqşalan 65 milyon dollar "aysberq" görünən hissəsidir.

Paktda nəzərdə tutulan bir digər məsələ isə ikitərəfli hərbi əməkdaşlığı-

Ermenistan İranı hədəfə gətirir...

Sayıt yazdıığına görə, Birləşmiş Ştatlar Ermenistanın hərbi və müdafiə qabiliyyətini əhəmiyyətli dərəcədə inkişaf etdirmək, İranla sərhədə xüsusi diqqət yetirənlər sərhəd nəzərətini və tohlükəsizliyi gücləndirmək üçün lazımi yardım göstərməyi "planlaşdırır".

Bu isə, regionda yeni proseslərə tokan vər bilər. Belə ki, ABŞ açıq şəkildə Ermenis-

tan-İran sərhədinin Rusiya sərhədçiləri tərəfindən mübahizə olacaq - dütür, İranın Ali Dini Rohberi-nin beynəlxalq məsələlər üzrə müşaviri Əli Əkber Vilayətinin ABŞ və NATO-nun regionun işlərində qarşılıq istəməsi ilə bağlı son bəyanatında bəzi strixlər yer alıb. Tehran İrəvanın oyununu anlayıb - "münəqşələrin həlli" bəhanəsi ilə Qərbin regiona mədaxile istayı artıq tam konturları ilə ortadır. Vilayətinin sözərlərinin görə, NATO-nun Brüsselədə keçirilən sammiti çərçivəsində bayan edilmiş məqəsəd "sülbün bərəqər olmaşı" olduğunu halda, Qafqaz regionun işlərini qeyri-qanuni mədaxilənə hedəfliyər. Amma İran hələ do rosmi etirazını dilo getirməyib və Ermenistana hər hansı bir xəbərdarlıq ünvanlanmayıb.

Paktda ABŞ-in Erme-

nistanın KTMT-nin Birgə Hava Hückumundan Müdafiə sistemini integrasiyasını nəzər alaraq, hava qüvvələrinin və havanın mübahizə olunmasına təsdiq etmək və rəqəmli məsələlər üzrə təhlükəsizlik sahəsində görünməmə bir senəddir. Senəddə ABŞ və Al-in ayrı-ayrılıqla Ermenistana hərbi əməkdaşlığının konturları yer alır.

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

Sayıt yazdıığına görə, Birləşmiş Ştatlar Ermənistən qabaqcıl hərbi texnika və yeni texnologiyalara çıxışını asanlaşdırmaq fikrindədir. İrəvan "Xarici Hərbi Maliyyələşdirmə" (FMF) vasitəsi ilə təmin edilmiş vəd və buradan qaynaqlanır. Bu program ABŞ-in müdafiə tərəflərini təqərəbləşdirən təchizatı tozlaşdırır. Vilayətinin sözərlərinin görə, NATO-nun Brüsselədə keçirilən sammiti çərçivəsində bayan edilmiş məqəsəd "sülbün bərəqər olmaşı" olduğunu halda, Qafqaz regionun işlərini qeyri-qanuni mədaxilənə hedəfliyər. Amma İran hələ do rosmi etirazını dilo getirməyib və Ermenistana hər hansı bir xəbərdarlıq ünvanlanmayıb.

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

Sayıt yazdıığına görə, Birləşmiş Ştatlar Ermənistən qabaqcıl hərbi texnika və yeni texnologiyalara çıxışını asanlaşdırmaq fikrindədir. İrəvan "Xarici Hərbi Maliyyələşdirmə" (FMF) vasitəsi ilə təmin edilmiş vəd və buradan qaynaqlanır. Bu program ABŞ-in müdafiə tərəflərini təqərəbləşdirən təchizatı tozlaşdırır. Vilayətinin sözərlərinin görə, NATO-nun Brüsselədə keçirilən sammiti çərçivəsində bayan edilmiş məqəsəd "sülbün bərəqər olmaşı" olduğunu halda, Qafqaz regionun işlərini qeyri-qanuni mədaxilənə hedəfliyər. Amma İran hələ do rosmi etirazını dilo getirməyib və Ermenistana hər hansı bir xəbərdarlıq ünvanlanmayıb.

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi radar sistemləri bunu "təsdiqləyir".

İşin müyyən hissəsi artıq gərəklilik - Fransanın Ermenistana getirdiyi

